

**Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie
43 – 400 Cieszyn, ul. Kochanowskiego 8**

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE CIESZYŃSKIM
W 2007 ROKU**

Cieszyn, 10 kwietnia 2008

1. WSTĘP

W dobie gospodarki rynkowej szczególną uwagę należy poświęcić na dostosowanie systemu kształcenia do zmieniającego się zapotrzebowania pracodawców na kwalifikacje zasobów ludzkich. Realizowanie tego zamierzenia wymaga zastosowania sprawnego systemu informacyjnego opartego na weryfikacji i analizie bieżących danych dotyczących poziomu i struktury bezrobocia oraz ofert pracy.

W tym celu opracowano w Departamencie Rynku Pracy MGiP metodologię wyodrębniania zawodów deficytowych i nadwyżkowych. MZDiN jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania się popytu na prace i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowanie na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz. Dane te stanowią niezbędne informacje dla prawidłowego funkcjonowania systemu szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Celem opracowania jest systematyczne obserwowanie zjawisk zachodzących na cieszyńskim rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowaniu na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania systemów takich jak szkolenia bezrobotnych, pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe itp.

Przez *zawód deficytowy* należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przez *zawód nadwyżkowy* należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Opracowanie raportu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwoli:

1. określić kierunki i natężenie zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy (powiat cieszyński),
2. stworzyć bazę informacyjną dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym (powiat cieszyński),
3. określić odpowiednie kierunki szkolenia bezrobotnych, zapewniając większą efektywność organizowanych szkoleń,
4. usprawnić poradnictwo zawodowe poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
5. ułatwić realizację programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Głównymi użytkownikami monitoringu są:

- powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy,
- Ministerstwo Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej,
- Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, w tym Międzyresortowy Zespół do Prognozowania Popytu na Pracę,
- Władze oświatowe wszystkich szczebli (MENiS, kuratoria oświaty),
- Dyrekcje szkół ponadgimnazjalnych oraz placówek naukowo-badawczych,
- Instytucje szkoleniowe,
- Inne zainteresowane organy rządowe, samorządowe oraz organizacje społeczno-polityczne.

Źródłem informacji do opracowania niniejszego raportu są:

- Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01 – *„Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za 2007 roku”* oraz
- Załącznik 2 do sprawozdania MPiPS-01 – *„Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy. Stan za 2007 roku”*

Monitoring dotyczy 30 dużych grup zawodowych (kod 2 cyfrowy), 392 grup elementarnych (kod 4 cyfrowy) oraz 1707 zawodów i specjalności określonych w „Klasyfikacji zawodów i specjalności” wprowadzonej do stosowania Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2004 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania. Ponadto przy monitoringu należy uwzględnić również poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności, która obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

Metodologia opracowania. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych została opracowana na podstawie 10 najliczniejszych zawodów w oparciu o następujące tablice:

- ✓ Bezrobotni wg zawodów w powiecie cieszyńskim w 2007 roku,
- ✓ Struktura bezrobotnych według grup zawodów w powiecie cieszyńskim w 2007 roku,
- ✓ Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie cieszyńskim w 2007 roku,
- ✓ Struktura napływu bezrobotnych według grup zawodów w powiecie cieszyńskim w 2007 roku,
- ✓ Oferty pracy według zawodów w powiecie cieszyńskim w 2007 roku,
- ✓ Struktura ofert pracy według grup zawodów w powiecie cieszyńskim w 2007 roku,
- ✓ Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie cieszyńskim w 2007 roku,
- ✓ Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie cieszyńskim w 2007 roku,

- ✓ Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie cieszyńskim w 2007 roku,
- ✓ Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie cieszyńskim w 2007 roku,
- ✓ Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD w powiecie cieszyńskim w 2007 roku,
- ✓ Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie cieszyńskim w 2007 roku ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty,

2. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

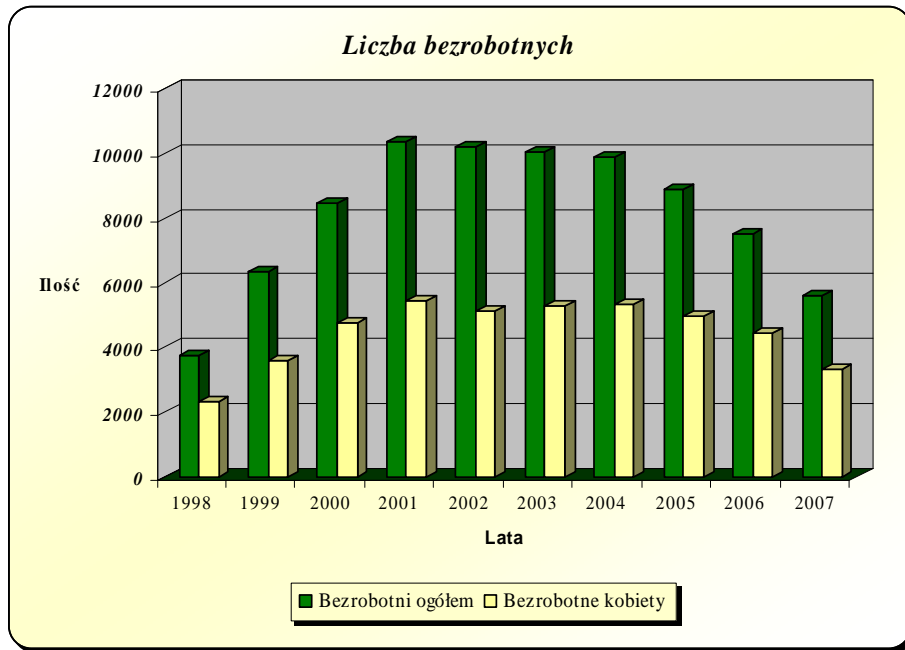
W 2007 roku zmniejszyło się w powiecie cieszyńskim bezrobocie rejestrowane. Na koniec roku 9,3% ogółu osób aktywnych zawodowo pozostawało bez pracy tj. o 2,9% mniej niż w roku 2006. Współczynnik ten nadal był niższy od wskaźnika obliczanego dla całego kraju, stanowiącego 11,4% (-3,5%) oraz równy wojewódzkiej stopie bezrobocia, która wynosiła 9,3% (-3,5%). W 2007 roku zmniejszyła się liczba osób rejestrujących się w Urzędzie Pracy – ogółem 5 585 osób (o 1 944 osoby mniej niż w 2006 roku). W 2007 roku wzrosła liczba wyrejestrowań z Urzędu pracy z 9 843 osób w 2007 do 9 737 osób w 2006 roku. Natomiast zmniejszyła się liczba osób podejmujących pracę i wynosiła ona 4 601 osób (- 919 osób).

Stopa bezrobocia w Polsce w latach 1999 – 2007

ROK	STOPA BEZROBOCIA
1999	13,1%
2000	15,0%
2001	17,5%
2002	18,1%
2003	18,0%
2004	19,1%
2005	17,3%
2006	14,9%
2007	11,4%

W 2007 roku zanotowano najniższą od ośmiu lat liczbę osób bezrobotnych. W grudniu 2007 roku liczba osób zarejestrowanych w PUP Cieszyn wynosiła 5 585 osób co stanowiło spadek o 1 944 osób w stosunku do grudnia 2006 roku. W ciągu całego roku 2007 najwięcej osób było zarejestrowanych w styczniu (7 595 osób), natomiast najmniej w październiku (5 419 osób).

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Cieszyn w latach 1998 - 2007

Najliczniejsze zawody osób zarejestrowanych w PUP Cieszyn w 2007 roku (stan na 31.12.2007)

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba osób	kobiety	% osób w danym zawodzie do ogółu bezrobotnych
1	"000000"	Bez zawodu	770	465	13,8
2	"522107"	Sprzedawca	425	401	7,6
3	"341902"	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	251	223	4,5
4	"512201"	Kucharz	206	180	3,7
5	"321402"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	142	117	2,5
6	"741201"	Cukiernik	125	118	2,2
7	"311502"	Technik mechanik	110	19	2
8	"914103"	Robotnik gospodarczy	107	43	1,9
9	"712102"	Murarz	102	2	1,8
10	"722204"	Ślusarz	102	17	1,8
11	"743304"	Krawiec	101	99	1,8
12	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	81	0	1,5
13	"722304"	Tokarz	70	28	1,3
14	"512302"	Kelner	67	65	1,2
15	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	66	61	1,2

16	"311204"	Technik budownictwa	63	15	1,1
17	"711101"	Górnik eksploatacji podziemnej	59	0	1,1
18	"742204"	Stolarz	57	5	1
19	"413103"	Magazynier	56	24	1
20	"613101"	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej [zawód szkolny: Rolnik]	55	46	1
Pozostałe			2570	1418	46
Razem			5585	3346	100

Wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2007 roku w PUP Cieszyn 13,8% stanowią osoby bez zawodu. Do osób bez zawodu zaliczają się osoby, które posiadają wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i średnie ogólnokształcące i do tej pory nie pracowały.

Drugą grupę zarejestrowanych osób bezrobotnych stanowią osoby w zawodzie sprzedawca. Stanowią one 7,6% ogółu osób zarejestrowanych. Wśród tych osób około 49% to osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe w zawodzie sprzedawca.

Osoby bezrobotne, które ukończyły szkołę średnią w zawodzie technik ekonomista stanowią 4,5% ogółu osób zarejestrowanych.

Kolejną grupę stanowią osoby posiadające zawód kucharza. Wśród tych osób aż 63% stanowią osoby, które ukończyły szkołę zawodową.

Wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Cieszyn w 2007 roku 142 osoby stanowią osoby w zawodzie technik żywienia i gospodarstwa domowego.

Wśród wyżej wymienionych grup zawodów w większości zawodów przeważają kobiety. Najwięcej bezrobotnych mężczyzn zarejestrowanych jest w zawodzie technik mechanik i mechanik samochodów osobowych.

Najliczniejsze zawody bezrobotnych absolwentów w PUP Cieszyn w 2007 roku (stan na 31.12.2007)

– bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP z wszystkich rodzajów szkół, nie tylko z powiatu cieszyńskiego –

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni absolwenci-razem	Bezrobotni absolwenci-kobiety	% osób w danym zawodzie do ogółu bezrobotnych
1	"000000"	Bez zawodu	60	44	19,4
2	"512202"	Kucharz małej gastronomii	24	13	7,8
3	"341902"	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	20	18	6,5
4	"321402"	Technik żywienia i	14	12	4,5

		gospodarstwa domowego			
5	"341501"	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	11	10	3,6
6	"244104"	Pedagog	10	8	3,2
7	"244103"	Kulturoznawca	9	7	2,9
8	"522107"	Sprzedawca	8	8	2,6
9	"311502"	Technik mechanik	8	0	2,6
10	"723106"	Mechanik pojazdów samochodowych	7	0	2,3
11	"512201"	Kucharz	6	4	1,5
12	"321208"	Technik rolnik	5	0	1,5
13	"241990"	Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	5	3	1,5
14	"341404"	Organizator usług hotelarskich [zawód szkolny: Technik hotelarstwa]	5	4	1,5
15	"311209"	Technik ochrony środowiska	5	5	1,5
16	"742204"	Stolarz	4	0	1,3
17	"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	4	3	1,3
18	"244204"	Politolog	4	2	1,3
19	"311206"	Technik drogownictwa	4	0	1,3
20	"743304"	Krawiec	3	2	1
Pozostałe			93	54	30
Razem			309	197	100

Podobna sytuacja jak wśród wszystkich osób bezrobotnych panuje wśród bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w PUP Cieszyn. Najwięcej bo 19,4% wszystkich zarejestrowanych stanowią osoby bez zawodu. Kolejną grupę stanowią absolwenci posiadający zawód kucharza małej gastronomii stanowiącego około 7,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Następną grupę stanowią osoby w zawodzie technika ekonomisty (6,5%).

Najlichniesze zawody osób zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy w PUP Cieszyn w 2007 roku (stan na 31.12.2007)

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni powyżej 12 m-cy - razem	Bezrobotni powyżej 12 m-cy - kobiety	% osób w danym zawodzie do ogółu bezrobotnych
1	"522107"	Sprzedawca	196	187	7,4
2	"512201"	Kucharz	99	94	3,7
3	"341902"	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	74	68	2,8
4	"000000"	Bez zawodu	65	33	2,5
5	"914103"	Robotnik gospodarczy	65	28	2,5
6	"741201"	Cukiernik	62	60	2,3
7	"712102"	Murarz	58	1	2,2
8	"722204"	Ślusarz	52	13	2
9	"722304"	Tokarz	45	24	1,7
10	"321402"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	42	36	1,6
11	"311502"	Technik mechanik	39	12	1,5
12	"743304"	Krawiec	39	39	1,5
13	"512302"	Kelner	38	37	1,4
14	"241102"	Ekonomista	35	31	1,3
15	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	32	29	1,2
16	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	31	0	1,2
17	"413103"	Magazynier	30	18	1,1
18	"913207"	Sprzątaczką	30	30	1,1
19	"711101"	Górník eksploatacji podziemnej	29	0	1,1
20	"743604"	Szwaczka	25	25	1
Pozostałe			1557	976	59
Razem			2643	1741	100

Zupełnie inaczej wygląda sytuacja osób długotrwale bezrobotnych. Wśród tych osób najlichnieszą grupę stanowią osoby z wykształceniem sprzedawcy – 7,4% wszystkich długotrwale zarejestrowanych. Sytuacja tych osób pogarsza się ponieważ osoby te najczęściej mają długą przerwę w wykonywaniu zawodu oraz brak dodatkowych kwalifikacji takich jak obsługa komputera i kas fiskalnych. Drugą grupę stanowią kucharze (3,7%) ogółu długotrwale bezrobotnych.

**Napływ (całoroczna ilość rejestracji) bezrobotnych wg zawodów w powiecie cieszyńskim
w 2007 roku (stan na 31.12.2007)**

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba osób	kobiety	% osób w danym zawodzie do ogółu bezrobotnych
1	"000000"	Bez zawodu	667	354	8,4
2	"522107"	Sprzedawca	645	584	8,2
3	"341902"	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	559	507	7,1
4	"321402"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	333	169	4,2
5	"512201"	Kucharz	262	179	3,3
6	"311502"	Technik mechanik	195	11	2,5
7	"712102"	Murarz	176	3	2,2
8	"741201"	Cukiernik	176	123	2,2
9	"341501"	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	154	83	1,9
10	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	134	0	1,7
11	"311204"	Technik budownictwa	128	27	1,6
12	"722204"	Ślusarz	122	8	1,5
13	"914103"	Robotnik gospodarczy	117	29	1,5
14	"741203"	Piekarz	115	18	1,5
15	"743304"	Krawiec	115	114	1,5
16	"512202"	Kucharz małej gastronomii	108	58	1,4
17	"742204"	Stolarz	95	1	1,2
18	"312102"	Technik informatyk	94	17	1,2
19	"244104"	Pedagog	86	76	1,1
20	"321208"	Technik rolnik	86	37	1,1
Pozostałe			3543	1677	45
Razem			7910	4075	100

Największą grupę osób bezrobotnych stanowią osoby bez zawodu i co niepokojące w 2007 roku najwięcej takich osób się zarejestrowało. 8,2% osób rejestrujących się stanowią osoby posiadające zawód sprzedawcy. Dużo także przybywa osób z wykształceniem technik ekonomista bo około 7,1% ogółu osób rejestrujących się.

Napływ (całoroczna ilość rejestracji) bezrobotnych absolwentów wg zawodów w powiecie cieszyńskim w 2007 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba osób	kobiety	% osób w danym zawodzie do ogółu bezrobotnych
1	"341902"	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	160	121	14,4
2	"000000"	Bez zawodu	119	82	10,7
3	"522107"	Sprzedawca	80	77	7,2
4	"512202"	Kucharz małej gastronomii	55	31	4,9
5	"244104"	Pedagog	45	41	4
6	"341501"	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	36	27	3,2
7	"311502"	Technik mechanik	31	1	2,8
8	"321402"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	29	18	2,6
9	"244103"	Kulturoznawca	22	20	2
10	"512201"	Kucharz	21	10	2
11	"346104"	Pracownik socjalny	18	16	1,6
12	"311204"	Technik budownictwa	16	9	1,4
13	"322402"	Technik fizjoterapii	16	11	1,4
14	"312102"	Technik informatyk	12	4	1,1
15	"321208"	Technik rolnik	12	2	1,1
16	"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	12	10	1,1
17	"341404"	Organizator usług hotelarskich [zawód szkolny: Technik hotelarstwa]	12	10	1,1
18	"241912"	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	12	12	1,1
19	"241990"	Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	11	8	1
20	"247901"	Specjalista administracji publicznej	10	9	0,9
Pozostałe			385	208	34,6
Razem			1114	727	100

Wśród absolwentów najwięcej rejestruje się osób bezrobotnych w zawodzie technik ekonomista (14,4%). W następnej kolejności największy napływ jest wśród osób bez zawodu, z wykształceniem średnim i z wykształceniem zawodowym sprzedawca, kucharz małej gastronomii oraz pedagog.

Powyższa tabela obejmuje absolwentów kończących wszystkie rodzaje szkół nie tylko z terenu powiatu cieszyńskiego. W tabeli tej ujęte są również kilkakrotne rejestracje osób w PUP.

3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Oferty pracy wg zawodów w powiecie cieszyńskim w 2007 roku wg kodów PKD (stan na 31.12.2007)

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy
1	"522107"	Sprzedawca	242
2	"931301"	Robotnik budowlany	130
3	"512302"	Kelner	92
4	"512201"	Kucharz	86
5	"743304"	Krawiec	68
6	"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	66
7	"932103"	Pakowacz	64
8	"722303"	Szlifierz metali	55
9	"413103"	Magazynier	54
10	"743604"	Szwaczka	51
11	"914103"	Robotnik gospodarczy	51
12	"512301"	Bufetowy [barman]	49
13	"913204"	Pomoc kuchenna	46
14	"913203"	Pokojowa [w hotelu]	42
15	"422201"	Recepcjonista	40
16	"913207"	Sprzątaczką	38
17	"833401"	Kierowca operator wózków jezdniowych	37
18	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	36
19	"741203"	Piekarz	35
20	"832201"	Kierowca autobusu	32
21	"515902"	Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia]	31
22	"822990"	Pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	31
23	"712102"	Murarz	30
24	"832101"	Kierowca samochodu osobowego	30
25	"741105"	Ubojowy	28
26	"341503"	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	26
27	"224101"	Pielęgniarka	25
28	"724301"	Elektromonter instalacji elektrycznych	25
29	"724401"	Elektromonter linii kablowych	25
30	"811102"	Operator koparek i zwałowarek	25
31	"812101"	Operator maszyny rozlewniczej	25
Pozostałe oferty			1202
Razem			2817

Najwięcej ofert pracy wpłynęło dla sprzedawców i z drugiej strony wśród bezrobotnych jest najwięcej osób posiadających zawód sprzedawcy. Jednakże część z tych osób, które zarejestrowały się przed laty, nie spełnia już aktualnych wymagań pracodawców. Sytuacja ta spowodowana jest z jednej strony rosnącymi wymaganiami pracodawców (praca w sklepie całodobowym, biegła znajomość obsługi kasy fiskalnej, młody wiek i nienaganna prezencja pracownika), a z drugiej brakiem doświadczenia zawodowego bezrobotnych, długim okresem niewykonywania (przez niego) pracy, przeciwwskazaniami lekarskimi do wykonywania zawodu itd. Młodzi chętnie kształcą się w tym zawodzie co powoduje ciągły napływ nowych osób. W 2007 roku zanotowany wzrost liczby ofert pracy w zawodach budowlanych – 130 ofert pracy w zawodzie robotnika budowlanego i 30 ofert w zawodzie murarza. Na podobnym poziomie co w latach ubiegłych jest liczba ofert pracy dla kelnera. Sytuacja ta jest związana z turystycznym charakterem regionu. Od 3 lat PUP Cieszyn notuje dużą liczbę ofert pracy na kierowców samochodów ciężarowych (66 ofert pracy).

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Poniższą analizę przeprowadzono w oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów, który został wyliczony na podstawie wzoru.

Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k ($W_{n,l}^k$)

$$W_{n,l}^k = \frac{\bar{O}_l^k}{\bar{B}_l^k}$$

gdzie:

\bar{O}_l^k , \bar{B}_l^k są określone wzorami (1) i (2)

$$\bar{O}_l^k = \frac{\sum_{i=1}^6 O_i^k}{12} \quad (1)$$

$$\bar{B}_l^k = \frac{\sum_{i=1}^6 B_i^k}{12} \quad (2)$$

gdzie:

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i-tym miesiącu w zawodzie k

B_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i-tym miesiącu w zawodzie k

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,l}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,l}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,l}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

Analizując sporządzony raport można zauważyć, iż spora grupa zawodów – 126, osiągnęła wskaźnik określony jako MAX. Po szczegółowych badaniach wynika, iż taką wartość wskaźnika przyjmują te zawody, w których w minionym roku zgłoszono oferty pracy, natomiast nie odnotowano w ewidencji bezrobotnych osób zarejestrowanych posiadających wymieniony zawód. Należy więc przyjąć, że są to zawody deficytowe. Wśród 126 grup zawodów, które osiągnęły wskaźnik MAX znalazły się również takie, na które w ciągu roku wpłynęła tylko jedna oferta pracy, a także nie było osób zarejestrowanych legitymujących się takim zawodem. W związku z tym nie należy traktować ich jako zawody deficytowe.

Celem zobrazowania opisanej wyżej sytuacji wybrano 35 zawodów deficytowych, w których średnia miesięczna liczba ofert pracy była równa 1 lub więcej, a liczba zarejestrowanych osób była mniejsza.

Zestawienie zawodów deficytowych w powiecie cieszyńskim w 2007 wg największej średniej liczby ofert pracy zgłoszonych w 2007

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia liczba zarejestrowanych	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1	"822990"	Pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	2,5833	0,0833	31
2	"811102"	Operator koparek i zwałowarek	2,0833	0,0833	25
3	"933104"	Robotnik magazynowy	1,6667	0,1667	10
4	"931301"	Robotnik budowlany	10,8333	1,9167	5,6522
5	"722303"	Szlifierz metali	4,5833	0,8333	5,5
6	"832201"	Kierowca autobusu	2,6667	0,5	5,3333
7	"833401"	Kierowca operator wózków jezdniowych	3,0833	0,5833	5,2857

8	"422201"	Recepcjonista	3,3333	0,8333	4
9	"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	5,5	1,5	3,6667
10	"341503"	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	2,1667	0,6667	3,25
11	"232108"	Nauczyciel języka obcego	1,8333	0,5833	3,1429
12	"832101"	Kierowca samochodu osobowego	2,5	0,8333	3
13	"712901"	Konserwator budynków	1,25	0,4167	3
14	"411101"	Sekretarka	1	0,3333	3
15	"233201"	Nauczyciel przedszkola	1,1667	0,4167	2,8
16	"724301"	Elektromonter instalacji elektrycznych	2,0833	0,8333	2,5
17	"721202"	Spawacz ręczny gazowy	1,75	0,75	2,3333
18	"713101"	Dekarz	1,1667	0,5	2,3333
19	"913204"	Pomoc kuchenna	3,8333	2	1,9167
20	"421102"	Kasjer handlowy	1,25	0,6667	1,875
21	"913203"	Pokojowa [w hotelu]	3,5	1,9167	1,8261
22	"712301"	Cieśla	1,3333	0,75	1,7778
23	"743604"	Szwaczka	4,25	2,4167	1,7586
24	"343201"	Księgowy [samodzielny]	1,5	0,9167	1,6364
25	"512301"	Bufetowy [barman]	4,0833	2,5833	1,5806
26	"932103"	Pakowacz	5,3333	3,4167	1,561
27	"515902"	Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia]	2,5833	1,75	1,4762
28	"931203"	Robotnik drogowy	2	1,4167	1,4118
29	"512302"	Kelner	7,6667	5,9167	1,2958
30	"413103"	Magazynier	4,5	4,0833	1,102
31	"741105"	Ubojowy	2,3333	0	MAX
32	"724401"	Elektromonter linii kablowych	2,0833	0	MAX
33	"812101"	Operator maszyny rozlewniczej	2,0833	0	MAX
34	"722190"	Pozostali kowale, hartownicy i pokrewni	1,6667	0	MAX
35	"821103"	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	1,1667	0	MAX

Pierwsze miejsce w tabeli zawodów deficytowych zajmują operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych gdzie indziej niesklasyfikowani. Sytuacja ta spowodowana jest sezonowym zapotrzebowaniem pracowników produkcji do zakładów zajmujących się produkcją

zniczy. Pomimo, iż w rejestrze osób bezrobotnych nie figurują osoby posiadające wyżej wymieniony zawód, urząd pracy skierował na ofertę osoby spełniające wymagania pracodawcy.

Drugim w kolejności zawodem deficytowym był Operator koparek i zwałowarek 25 ofert – 0,9% ogółu ofert. Od dłuższego czasu PUP notuje duże zapotrzebowanie na pracowników w tym zawodzie. Ten stały deficyt, jest zaspakajany poprzez szkolenia osób w powyższym zakresie, zarówno w formie szkoleń grupowych jak i indywidualnych za potwierdzeniem późniejszego zatrudnienia.

Podobna sytuacja występuje w zawodach kierowców samochodów ciężarowych, operatorów wózków jezdniowych.

Duży deficyt występuje również w zawodzie robotnika budowlanego (130 ofert pracy co stanowiło 4,6% ogółu ofert). Na 130 ofert w PUP Cieszyn zarejestrowanych było 37 osób bezrobotnych, jednakże na oferty te wysyłane są również osoby nie posiadający zawodu robotnik ale posiadający zawód murarza lub osoby posiadające umiejętności wymagane przez pracodawcę.

W większości wymienionych w tabeli zawodach deficytowych pracodawcy zatrudniają na dane stanowiska osoby, które nie koniecznie posiadają dokładnie taki zawód ale posiadają dodatkowe kursy, dodatkowe umiejętności, których poszukuje pracodawca. Dodatkowo w większości przypadków nie ma szkół kształcących w tych zawodach i aby wykonywać te właśnie zawody potrzebne są umiejętności, doświadczenie i specjalistyczne szkolenia, które osoby bezrobotne nabywają za pośrednictwem urzędu pracy.

Zestawienie zawodów nadwyżkowych w powiecie cieszyńskim w 2007 wg największej średniej liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w 2007 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia liczba zarejestrowanych	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1	"000000"	Bez zawodu	0	55,5833	0
2	"341902"	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	0	46,5833	0
3	"321402"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0	27,75	0
4	"512202"	Kucharz małej gastronomii	0	9	0
5	"711101"	Górnik eksploatacji podziemnej	0	4,5	0
6	"244103"	Kulturoznawca	0	4,25	0
7	"341404"	Organizator usług hotelarskich [zawód szkolny:	0	4,0833	0

		Technik hotelarstwa]			
8	"613101"	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej [zawód szkolny: Rolnik]	0	3,6667	0
9	"741104"	Rzeźnik wędliniarz	0	3,6667	0
10	"723106"	Mechanik pojazdów samochodowych	0	2,5	0
11	"723306"	Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	0	2,4167	0
12	"311503"	Technik mechanizacji rolnictwa	0	2,25	0
13	"724290"	Pozostali elektromonterzy	0	2,1667	0
14	"743206"	Tkacz	0	2	0
15	"322303"	Technik dentystyczny	0	1,9167	0
16	"347601"	Animator kultury	0	1,5	0
17	"241915"	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0	1,4167	0
18	"244302"	Filolog – filologia obcojęzyczna	0	1,3333	0
19	"313104"	Fotograf	0	1,25	0
20	"341903"	Organizator agrobiznesu [zawód szkolny: Technik agrobiznesu]	0	1,25	0
21	"724103"	Elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego	0	1,1667	0

Największą grupę zawodów nadwyżkowych stanowią osoby nie posiadające zawodu. Jest to najliczniejsza grupa osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Cieszyn. Do osób bez zawodu zaliczają się osoby, które posiadają wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i średnie ogólnokształcące i do tej pory nie pracowały. Teoretycznie jest to grupa osób, dla których w 2007 roku, jak i w latach ubiegłych, nie było żadnej oferty pracy. Wiele z tych osób posiada różnego rodzaju kursy lub uprawnienia dlatego są one kierowane do pracodawców na stanowiska pracy zgodne z ich umiejętnościami i wymaganiami pracodawców. Do powyższej grupy należą również osoby, które nie dostarczyły do PUP dokumentów potwierdzających posiadane kwalifikacje bądź doświadczenie zawodowe (świadectwa szkolne, świadectwa pracy czy zaświadczenia o ukończonych kursach lub szkoleniach).

Kolejną grupę zawodów nadwyżkowych stanowią osoby posiadające zawód asystent ekonomiczny (zawód szkolny: Technik ekonomista). Osób zarejestrowanych w tym zawodzie było 251, a do PUP Cieszyn nie wpłynęła żadna oferta pracy. Jednak osoby takie spełniają wymagania

pracodawców na stanowiskach tj.: pracownik biurowy, recepcjonista, przedstawiciel handlowy, pracownik administracyjny czy sprzedawca i na takie właśnie oferty najczęściej odpowiadają.

Trzecią grupę osób z zawodem nadwyżkowym stanowią osoby z wykształceniem średnim – technik żywienia i gospodarstwa domowego (w sumie 142 zarejestrowanych), dla których nie było w 2007 roku ofert pracy. Osoby te były wysyłane na inne oferty pracy zgodnie z wymaganiami pracodawców.

7. WNIOSKI

W 2007 roku został osiągnięty najwyższy, od 10 lat, poziom złożonych do urzędu ofert pracy i wyniósł 2 817 ofert. W stosunku do roku 2006 stanowi to wzrost o 262 oferty. Średnio miesięcznie daje to 235 ofert pracy. Porównując tę liczbę ze średnią miesięczną wyrejestrowań z powodu podjęcia pracy, która wynosi 383 osoby, świadczy to o tym, że nadal 39% osób bezrobotnych poszukuje zatrudnienia samodzielnie

Powiat cieszyński charakteryzuje się bardzo dużą sezonowością zatrudnienia związaną z turystyką i gastronomią. W ostatnich latach nastąpiło ożywienie gospodarcze w naszym regionie co przekłada się na wzrost liczby nowo powstałych miejsc pracy. Notujemy również stały popyt na usługi ogólnobudowlane a co za tym idzie również transportowe.

Czynniki te powodują, że osoby bezrobotne poszukiwane są w szczególności w zawodach takich jak sprzedawca, robotnik budowlany, kelner czy kucharz.

Najmniej do PUP Cieszyn ofert pracy wpływa dla osób, które ukończyły studia. Z drugiej jednak strony osób z wyższym wykształceniem jest zarejestrowanych najmniej. Najczęściej szukają one pracy samodzielnie i najłatwiej znajdują zatrudnienie.

Najtrudniejsza sytuacja panuje wśród osób, które nie posiadają zawodu ani doświadczenia zawodowego. W 2007 roku pracodawcy nadal najbardziej poszukiwali osób z zasadniczym wykształceniem zawodowym, a w drugiej kolejności z wykształceniem średnim zawodowym. Pracodawcy mniejszy nacisk kładą na kierunek wykształcenia, a coraz większy na dodatkowe predyspozycje, uprawnienia i doświadczenie zawodowe. Powiatowy Urząd Pracy poprzez szkolenia grupowe lub indywidualne pozwala uzyskać tym osobom nowy zawód lub uzupełnić posiadany, tak aby był zgodny z wymaganiami pracodawców. Dzięki takim formom jak staże, przygotowanie zawodowe, roboty publiczne, prace interwencyjne czy doposażenie stanowiska pracy pozwala się osobom bezrobotnym zdobyć niezbędne doświadczenie zawodowe.

Trzeba także zaznaczyć, że na dzisiejszym rynku pracy nie wystarczy posiadać wykształcenie w konkretnym zawodzie, tzn. „sam dyplom” nie gwarantuje zatrudnienia. Pracodawcy poszukują coraz bardziej uniwersalnych pracowników – np. sprzedawcy, który ma wykształcenie zawodowe lub średnie kierunkowe, oraz potrafi obsługiwać komputer, kasę fiskalną, a także ma prawo jazdy kat. B.

Drugim przykładem jest grupa kierowców, która powinna posiadać prawo jazdy kat. B, C, E-C, świadectwo kwalifikacji i wykształcenie średnie bądź zawodowe w zawodzie mechanika samochodowego.

Kolejnym przykładem jest ślusarz bądź elektryk, który oprócz odpowiednich uprawnień powinien posiadać dodatkowo uprawnienia spawacza na kilka specjalności itp.

Taka sytuacja powoduje, iż osoby poszukujące pracy muszą pamiętać, że ukończenie odpowiedniej szkoły w najbardziej poszukiwanym na dany moment zawodzie nie gwarantuje znalezienia pracy i trzeba ciągle podnosić swoje kwalifikacje oraz być gotowym na zmiany zawodu zgodnie ze zmianami na rynku pracy. To także potwierdza celowość programów dotyczących kształcenia ustawicznego i społeczeństwa informacyjnego.

Sporządziła:
Katarzyna Adamus
PUP Cieszyn, 10.04.2007